

Aleksandrów Łódzki, dnia 24.01.2019r.

IR.OŚ.0003.1.2019.DS

Bartosz Zalega

Radny Rady Miejskiej w
Aleksandrowie Łódzkim

W odpowiedzi na interpelację złożoną w dniu 15.01.2019r. w sprawie zanieczyszczenia powietrza na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki, informuję co następuje.

1. Jednym z najistotniejszych źródeł zanieczyszczenia na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki jest niska emisja, generowana w szczególności przez paleniska domowe oraz emisja liniowa, czyli zanieczyszczenie komunikacyjne powodowane przez transport samochodowy. Niezadawalający stan powietrza atmosferycznego przyczynił się do podjęcia decyzji o instalacji na terenie miasta sieci czujników stale monitorujących stan powietrza. Początkowo zainstalowano 9 czujników na terenie miasta, a następnie kolejne 3 na terenie wsi (Ruda Bugaj, Bełdów, Rąbień). System sensorów zbiera informacje na temat jakości powietrza atmosferycznego. Czujniki mierzą poziom pyłów PM10 i PM2,5, a także temperaturę powietrza, ciśnienie atmosferyczne oraz wilgotność powietrza. Jednocześnie ostrzegają mieszkańców o przekroczeniach norm jakości powietrza i informują kiedy bezpiecznie można przebywać na zewnątrz. Aby mieć szerszą widzę, gdzie jakość powietrza jest najgorsza, a co za tym idzie zidentyfikować źródła zanieczyszczenia, niewykluczona jest instalacja kolejnych czujników.

Inne działania zaradcze prowadzone w chwili obecnej to kontrole nieruchomości i ich właścicieli pod kątem spalania odpadów w domowych paleniskach. Interwencje są efektem zgłoszeń zaniepokojonych mieszkańców, którzy obserwując nadmierne zadymienie lub intensywny zapach zgłaszają telefonicznie domniemanie spalania odpadów. Kontroli podlega sposób ogrzewania nieruchomości, w tym ogląd paleniska i materiału opałowego.

2. Aleksandrów Łódzki należy bez wątpienia do awangardy samorządów, które od wielu lat podejmowały kompleksowe i innowacyjne działania na rzecz ograniczenia emisji CO₂ oraz innych substancji zanieczyszczających powietrze. Działania te mają charakter planowy i długofalowy, określony w precyzyjny sposób w strategicznych dokumentach przyjętych w ostatnich latach przez organ stanowiący Gminy Aleksandrów Łódzki.

W 2017 roku Gmina Aleksandrów Łódzki rozpoczęła realizację programów pomocowych w postaci dotacji celowych do wymiany starych pieców węglowych i montażu nowych systemów ogrzewania. W ramach programu PONE Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2017 i 2018r. wymienionych zostało 69 pieców i udzielono dotacji w kwocie 484.322,00zł. Z kolei z budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki dofinansowanie na powyższy cel w latach 2017-2018 otrzymało 76 właścicieli nieruchomości, a łączna kwota dotacji wyniosła 513.762,14zł.

W chwili obecnej trwa również termomodernizacja budynków komunalnych stanowiących zasoby PGKiM-u w Aleksandrowie Łódzkim. Termomodernizacją objętych zostały 103 budynki, a w ramach prac usunięte zostały stare źródła ciepła i zainstalowane pompy ciepła.

Ponadto od wielu już lat Gmina Aleksandrów Łódzki realizuje inwestycje, które w ogólnym obrachunku przyczyniły się do zmniejszenia zużycia energii, a co za tym idzie do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Poniżej wymienione zostały najważniejsze inwestycje na przełomie lat 2005 – 2018:

- 1) Termomodernizacja obiektów kulturalno-oświatowych. W ramach realizacji projektu przeprowadzono termomodernizację ośmiu budynków użyteczności publicznej (przedszkoli, szkół i Młodzieżowego Domu Kultury), wykonano oświetlenie hybrydowe (37 sztuk) w sześciu z tych obiektów oraz wymieniono punkty świetlne w ośmiu obiektach. Termomodernizacja obejmowała ocieplenie ścian (8 obiektów), ocieplenie dachu/stropodachu (7 obiektów), zastosowanie instalacji solarnej (6 obiektów), kompleksową wymianę/modernizację instalacji centralnego ogrzewania (7 obiektów), montaż i uruchomienie wraz z regulacją pomp ciepła (6 obiektów), montaż nawiewników okiennych (2 obiekty) i wymianę okien i/lub drzwi (6 obiektów).
- 2) Modernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim. W ramach projektu wykonano remont elewacji budynku, docieplono stropodach oraz wszystkie elewacje wraz z cokołem, częściowo wymieniono stolarkę okienną i drzwiową, wymieniono instalację centralnego ogrzewania wraz z montażem instalacji solarnej.
- 3) Modernizacja Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Aleksandrowie Łódzkim. W ramach projektu wykonano m.in. system solarny oraz oświetlenie hybrydowe na terenie ośrodka.
- 4) Budowa instalacji kolektorów słonecznych na dachu budynku miejskiej pływalni „Olimpijczyk” w Aleksandrowie Łódzkim – zainstalowano 40 sztuk paneli solarnych o łącznej mocy 0,00446 MW.
- 5) Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku Miejskiego Przedszkola nr 1 o mocy 9,88 kwp.
- 6) Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych „Wrzos” o mocy 12,48 kwp.
- 7) Instalacja oświetlenia hybrydowego na boisku sportowym w Rąbieniu.

- 8) Modernizacja kotłowni gazowej w budynku Miejskiego Przedszkola nr 2 w Aleksandrowie Łódzkim.
- 9) Modernizacja kotłowni gazowej budynku Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim.
- 10) Modernizacja miejskiej ciepłowni polegająca w szczególności na wymianie kotła wodno – rusztowego i zainstalowaniu nowoczesnego układu odpylającego, redukującego emisję pyłu do wartości 100mg/m³ przy poziomie 400mg/m³.
- 11) Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej (budynek Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim).
- 12) Budowa pasywnego przedszkola w Bełdowie.
- 13) Termomodernizacja budynku Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych przy ul. Warszawskiej 10 w Aleksandrowie Łódzkim.
- 14) Termomodernizacja strażnic OSP w Saniach, Sobieniu, Chrośnie, Rąbieniu, Bełdowie, Jastrzębiu Górnym i Nowym Adamowie.
- 15) Termomodernizacja Biblioteki Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim.

Na dzień dzisiejszy niemalże wszystkie budynki użyteczności publicznej wykorzystują odnawialne źródła energii, co po raz kolejny stawia nas w czołówce gmin, nie tylko w województwie ale także w Polsce. Przeprowadzone inwestycje doprowadziły do poprawy sprawności ogrzewania budynków, zmniejszenia strat ciepła w budynkach, zmniejszenia zapotrzebowania na energię niezbędną do funkcjonowania obiektów oraz do zwiększenia efektywności systemów grzewczych dzięki wymianie instalacji centralnego ogrzewania. Zainstalowanie pomp ciepła poprawiło wydajność wytwarzania ciepła, a zastosowanie instalacji solarnej poprawiło efektywność podgrzewu ciepłej wody użytkowej. Montaż oświetlenia hybrydowego doprowadził do zmniejszenia zużycia energii do oświetlenia obiektów, a wymiana punktów świetlnych na żarówki energooszczędne zwiększyła ich wydajność.

3. Kolejne lata to z pewnością kontynuacja rozpoczętych programów dotacyjnych, zarówno przy udziale środków budżetowych jak i, w miarę możliwości, środków zewnętrznych. W 2019r. w ramach programu dotującego wymianę źródeł ciepła podniesiona została kwota dotacji z 40 na 50% całkowitych kosztów inwestycji. Rozszerzony został również krąg beneficjentów o osoby planujące likwidację kominków będących do tej pory głównym źródłem ogrzewania budynku/lokalu.

W związku z realizacją programu rządowego „Czyste Powietrze” nie jest planowane pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. W chwili obecnej fundusz koncentruje się na odbiorcach indywidualnych (osobach fizycznych) i nie planuje przeznaczenia dodatkowych środków na wymianę pieców dla samorządów.

Kontynuowana będzie również termomodernizacja budynków komunalnych, a w fazie projektu jest inwestycja polegająca na wykonaniu multimodalnych węzłów przesiadkowych wraz z niskoemisyjnym systemem mobilności, który ma za zadanie zwiększyć wykorzystanie zbiorowego transportu publicznego. Realizacja projektu polegać będzie na budowie dwóch węzłów przesiadkowych (zlokalizowanych przy ul. Bratoszewskiego/Wojska Polskiego oraz przy ul. Warszawskiej/Targowy Rynek) wraz z miejscami parkingowymi typu Park&Ride i Bike&Ride, z wypożyczalniami rowerów, punktami obsługi rowerzystów, interaktywnym systemem obsługi pasażerskiej, połączonych siecią dróg rowerowych umożliwiających optymalne wykorzystanie zbiorowego transportu publicznego.

Ponadto planowana jest realizacja następujących projektów:

- budowa pasywnej hali sportowej w Bełdowie,
- kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych zarządzanych przez Urząd Miejski,
- uruchomienie programów dofinansowania do instalacji ogniw fotowoltaicznych i pomp ciepła,
- inwentaryzacja oraz modernizacja oświetlenia ulicznego,
- inwentaryzacja źródeł niskiej emisji na terenie gminy,
- kontynuacja montażu odnawialnych źródeł energii na obiektach publicznych,
- wymiana energooszczędnego oświetlenia w obiektach publicznych,
- dalszy rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego,
- sterowanie oświetleniem ulicznym i wprowadzenie idei Smart Street Lighting,
- promocja komunikacji publicznej,
- szkolenia z zakresu ekod jazdy (Ecodriving),
- kontynuacja realizacji programów z zakresu edukacji ekologicznej w Gminie i placówkach oświatowych m.in. w ramach środków WFOŚiGW w Łodzi,
- realizacja programów propagujących dobre praktyki w zakresie wymiany źródeł ciepła i/lub stosowania odpowiedniej jakości opału,
- stosowanie w ramach procedur zamówień publicznych kryteriów efektywności energetycznej i ograniczania emisji GHG, tzw. Zielone zamówienia publiczne.

4. Główne opracowania i plany na podstawie, których można ocenić kierunki działań długofalowych to Program Ochrony Powietrza dla województwa łódzkiego oraz Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Aleksandrów Łódzki. O ile pierwszy program wskazuje główne problemy i kierunki realizacji programu dla całego województwa, o tyle PGN koncentruje się na naszej gminie. Celem programu jest przedstawienie zakresu działań jakie należy podjąć aby ograniczyć zużycie energii co finalnie wpłynie na poprawę jakości powietrza w gminie. Należy mieć na uwadze, iż Aleksandrów Łódzki nie może być w tej sferze wyspą oderwaną od otaczającej nas krajowej rzeczywistości. Według ostatnich badań WHO 33 z 50 najbardziej zanieczyszczonych miast w Unii Europejskiej znajduje się w Polsce. Instrumenty w walce z tym ogólnopolskim problemem i

działania na rzecz diametralnej poprawy tego stanu rzeczy powinny więc być priorytetem instytucji rządzących.

5. Nie jest znana dokładna ilość nieruchomości, których głównym źródłem ogrzewania są piece węglowe lub inne paleniska opalane węglem lub drzewem. Planowane jest wykonanie inwentaryzacji na terenie miasta i gminy wszystkich nieruchomości, których właściciele stosują węgiel. Pozwoli to na dokładną ocenę skali problemu i jednocześnie da możliwość precyzyjnego zaplanowania wydatków, które gmina zamierza ponieść w latach przyszłych. Inwentaryzacja umożliwi również identyfikować te obszary gminy, w których koncentracja zanieczyszczeń jest największa z jednoczesnym wskazaniem nieruchomości, w których może dochodzić do procederu spalania odpadów. Systematyczne kontrole (wynikające ze zgłoszeń mieszkańców jak i prewencyjne) kotłowni i zgromadzonego materiału opałowego są doraźną próbą zminimalizowania problemu zanieczyszczenia powietrza.

W związku z tym, że obowiązek kontroli spoczywa na urzędnikach, którzy nie mogą wystawiać mandatów, a działania prowadzone są jedynie w godzinach pracy urzędu, mandaty nie zostały nałożone. Nie oznacza to jednak, że takie by zostały nałożone. Dla przykładu: przeprowadzone tylko w tym roku kontrole nie wykazały nieprawidłowości. To znaczy nie potwierdziły się zgłoszenia o rzekomym spalaniu odpadów. We wszystkich kontrolowanych nieruchomościach podstawowym materiałem opałowym był węgiel lub ekogroszek oraz drzewo. Nie stwierdzono spalania odpadów. Innym problemem jest na pewno jakość tego materiału. Równocześnie kontrole prowadzone są przez patrole policji i często na tych samych nieruchomościach.

Niezależnie od powyższego, w najbliższym czasie, planowane są zintensyfikowane działania w tym zakresie, w ścisłej współpracy z Komisarzatem Policji oraz utworzenie w strukturze organizacyjnej Urzędu wyspecjalizowanej komórki. Jej zadaniem będzie także wdrożenie skutecznej polityki informacyjnej, skierowanej do mieszkańców naszej gminy. Głównym celem będzie podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz zachęcania do udziału w programach i akcjach propagujących dobre praktyki w zakresie np. wymiany źródeł ciepła i/lub stosowania odpowiedniej jakości opału.

6. Kolejnym dokumentem, który może być pomocny podczas opracowywania strategii w walce z zanieczyszczeniem powietrza są „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Aleksandrów Łódzki” przyjęte uchwałą nr LVII/626/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26.06.2014r. Celem tego planu jest określenie potrzeb energetycznych gminy oraz przedstawienie warunków, możliwości i kierunków racjonalnego zaplanowania zaopatrzenia w energię, z uwzględnieniem podstawowych potrzeb mieszkalnych, usług komunalnych i przemysłu przy stabilnych i cenowo dostępnych dostawach tych czynników.

Plan uwzględnia również poprawę standardu życia mieszkańców oraz stanu powietrza atmosferycznego i środowiska. Zarówno rozwój sieci ciepłowniczej jak i sieci gazowej to indywidualne inwestycje dystrybutorów i na dzień dzisiejszy gmina nie planuje wsparcia ich rozbudowy.

Z poważaniem,

BURMISTRZ

Jacek Lipiński